

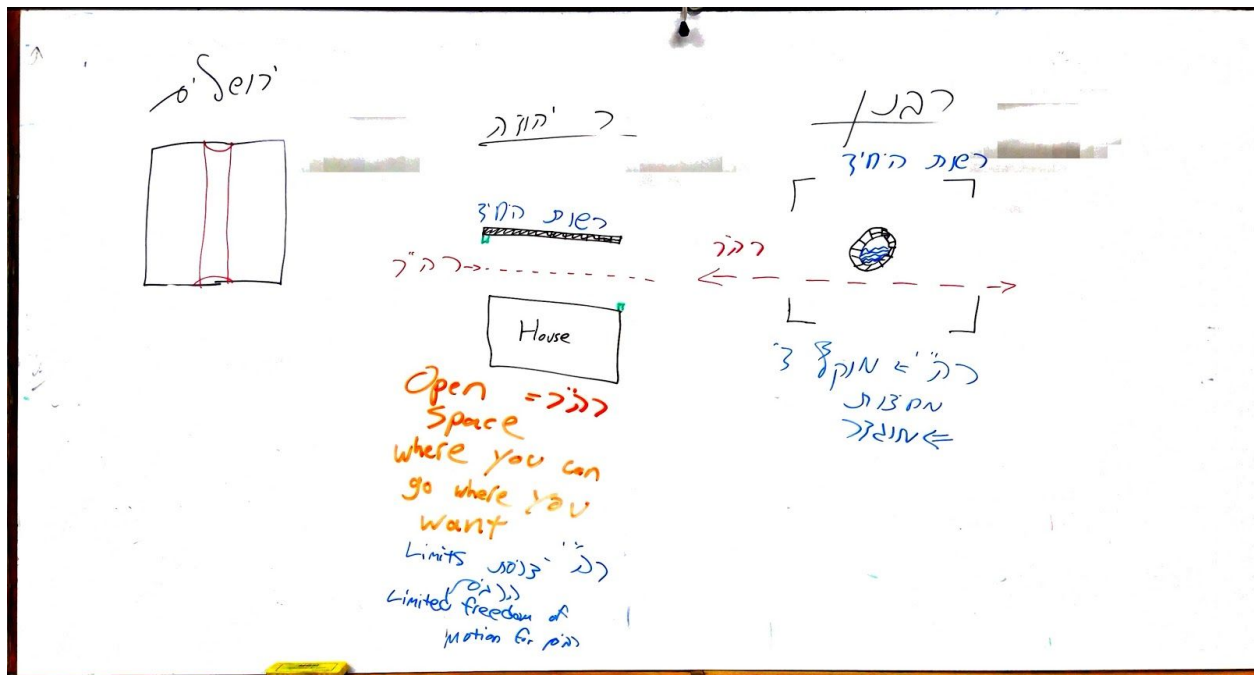
אתי רבים ומבטלי מחיצה

תלמוד בבלי מסכת שבת דף ו עמוד א

תנו רבנן, ארבע רשויות לשבת: רשות היחיד, ורשות הרבים, וכרמלית. ומקום פטור. ואיזו היא רשות היחיד - חריץ שהוא עמוק עשרה ורחב ארבעה, וכן גדר שהוא גבוה עשרה ורחב ארבעה - זו היא רשות היחיד גמורה...

אמר מר: זו היא רשות היחיד. למעוטי מאי? - למעוטי הא דרבי יהודה; דתניא, יתר על כן אמר רבי יהודה: מי שיש לו שני בתים בשני צדי רשות הרבים, עושה {עמוד ב} לחי מכאן ולחי מכאן, או קורה מכאן וקורה מכאן, ונושא ונותן באמצע. אמרו לו: אין מערבין רשות הרבים בכך. ואמאי קרו ליה גמורה? - מהו דתימא: כי פליגי רבנן עליה דרבי יהודה דלא הוי רשות היחיד - הני מילי לטלטל, אבל לזרוק מודו ליה, קא משמע לן.

אמר מר: זו היא רשות הרבים, למעוטי מאי? - למעוטי אידך דרבי יהודה; דתנן, רבי יהודה אומר: אם היתה דרך רשות הרבים מפסקתן - יסלקנה לצדדין, וחכמים אומרים; אינו צריך. ואמאי קרו ליה גמורה? - איידי דתנא רישאא גמורה, תנא נמי סיפא גמורה.

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף ו עמוד א

תנו רבנן: כיצד מערבין דרך רשות הרבים - עושה צורת הפתח מכאן, ולחי וקורה מכאן. חנניה אומר: בית שמאי אומרים: עושה דלת מכאן ודלת מכאן, וכשהוא יוצא ונכנס - נועל. בית הלל אומרים: עושה דלת מכאן, ולחי וקורה מכאן. ורשות הרבים מי מערבא? והתניא: יתר על כן אמר רבי יהודה: {עמוד ב} מי שהיו לו שני בתים משני צדי רשות הרבים - עושה לחי מכאן ולחי מכאן, או קורה מכאן וקורה מכאן - ונושא ונותן באמצע. אמרו לו: אין מערבין רשות הרבים בכך. וכי תימא: בכך הוא דלא מערבא, הא בדלתות מערבא. והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי

יוחנן: ירושלים, אילמלא דלתותיה ננעלות בלילה חייבין עליה משום רשות הרבים! ואמר עולא: הני אבולי דמחוזא, אילמלא דלתותיהן ננעלות - חייבין עליהן משום רשות הרבים! - אמר רב יהודה: הכי קאמר, כיצד מערבין מבואות המפולשין לרשות הרבים - עושה צורת הפתח מכאן, ולחי וקורה מכאן.

איתמר, רב אמר: הילכתא כתנא קמא, ושמואל אמר: הלכה כחנניה. איבעיא להו: לחנניה אליבא דבית הלל, צריך לנעול או אין צריך לנעול? - תא שמע, דאמר רב יהודה אמר שמואל: אינו צריך לנעול, וכן אמר רבי מתנה אמר שמואל: אינו צריך לנעול. איכא דאמרי, אמר רב מתנה: בדידי הוה עובדא, ואמר לי שמואל: אין צריך לנעול. בעו מיניה מרב ענן: צריך לנעול, או אין צריך לנעול? - אמר להו: תא חזי הני אבולי דנהרדעא, דטימן עד פלגיהו בעפרא ועייל ונפיק מר שמואל, ולא אמר להו ולא מידי. - אמר רב כהנא: הנך מגופות הואי. כי אתא רב נחמן אמר: פניוה לעפרייהו. - לימא קסבר רב נחמן צריך לנעול? - לא, כיון דראויות לנעול, אף על פי שאין ננעלות.

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף כב עמוד א

משנה. רבי יהודה אומר: אם היה דרך רשות הרבים מפסקתן - יסלקנה לצדדין. וחכמים אומרים: אינו צריך. גמרא. רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרוייהו: כאן הודיעך כוחן של מחיצות. כאן - וסבירא ליה? והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: ירושלים אילמלא דלתותיה ננעלות בלילה חייבין עליה משום רשות הרבים! - אלא: כאן ולא סבירא ליה. ורמי דרבי יהודה אדרבי יהודה, ורמי דרבנן אדרבנן. דתניא: יתר על כן אמר רבי יהודה: מי שהיו לו שני בתים משני צידי רשות הרבים - עושה לו לחי מכאן ולחי מכאן, או קורה מכאן וקורה מכאן ונושא ונותן באמצע. אמרו לו: אין מערבין רשות הרבים בכך. קשיא דרבי יהודה אדרבי יהודה, קשיא דרבנן אדרבנן! - דרבי יהודה אדרבי יהודה לא קשיא: התם - דאיכא שתי מחיצות מעלייתא, הכא - ליכא שתי מחיצות מעלייתא. דרבנן אדרבנן [נמי] לא קשיא; הכא - איכא שם ארבע מחיצות, התם - ליכא שם ארבע מחיצות.

אמר רבי יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן: ארץ ישראל אין חייבין עליה משום רשות הרבים. יתיב רב דימי וקאמר לה להא שמעתא. אמר ליה אביי לרב דימי: מאי טעמא? {עמוד ב} אילימא משום דמקיף לה סולמא דצור מהך גיסא ומחתנא דגדר מהך גיסא - בבל נמי מקיף לה פרת מהך גיסא ודיגלת מהאי גיסא. דכולא עלמא נמי - מקיף אוקיינוס! דילמא מעלות ומורדות קאמרת! - אמר ליה: קרקפנא, חזיתיה לרישך בי עמודי כי אמרה רבי יוחנן, להא שמעתא. איתמר נמי, כי אתא רבין אמר רבי יוחנן, ואמרי לה אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן: מעלות ומורדות שבארץ ישראל אין חייבין עליהן משום רשות הרבים, לפי שאין כדגלי מדבר.

בעא מיניה רחבה מרבא: תל המתלקט עשרה מתוך ארבע, ורבים בוקעין בו, חייבין עליו משום רשות הרבים או אין חייבין עליו? אליבא דרבנן לא תיבעי לך, השתא ומה התם דניחא תשמישתיה, אמרי רבנן לא אתו רבים ומבטלי לה מחיצתא, הכא דלא ניחא תשמישתיה - לא כל שכן. כי תיבעי לך אליבא דרבי יהודה, מאי? התם הוא דניחא תשמישתיה, הכא הוא דלא ניחא תשמישתיה - לא אתו רבים ומבטלי מחיצתא, או דילמא לא שנא? - אמר ליה: חייבין. - ואפילו עולין לו בחבל? - אמר ליה: אין. ואפילו במעלות בית מרון? - אמר ליה: אין. - איתיביה: חצר שהרבים נכנסין לה בזו ויוצאין בזו - רשות הרבים לטומאה ורשות היחיד לשבת. מני? אילימא רבנן - השתא ומה התם דניחא תשמישתיה אמרי רבנן לא אתו רבים ומבטלי מחיצתא, הכא דלא ניחא תשמישתיה - לא כל שכן! אלא לאו - רבי יהודה היא! - לא, לעולם רבנן, ורשות הרבים לטומאה איצטריכא ליה. - תא שמע: מבואות המפולשות בבורות בשיחין ובמערות רשות היחיד לשבת, ורשות הרבים לטומאה. בבורות סלקא דעתך? אלא: לבורות. רשות היחיד לשבת ורשות הרבים לטומאה. מני? אילימא רבנן - השתא ומה התם דניחא תשמישתיה - אמרי לא אתו רבים ומבטלי לה, הכא דלא ניחא תשמישתיה לא כל שכן? אלא לאו רבי יהודה היא! - לא, לעולם רבנן, ורשות הרבים לטומאה איצטריכא ליה. תא שמע: שבילי בית גילגול וכיוצא בהן רשות היחיד לשבת, ורשות הרבים לטומאה. ואיזהו שבילי בית גילגול? אמרי דבי רבי ינאי: כל שאין העבד יכול ליטול סאה של חיטין וירוח לפני סרדיוט. מני? אילימא רבנן - השתא ומה התם דניחא תשמישתא אמרי רבנן לא אתו רבים ומבטלי לה מחיצתא, הכא דלא ניחא תשמישתא לא כל שכן? - אלא לאו רבי יהודה היא! - אמר ליה: שבילי בית גילגול קאמרת - יהושע אוהב ישראל היה, עמד ותיקן להם דרכים וסרטיא. כל היכא דניחא תשמישתא - מסרה לרבים, כל היכא דלא ניחא תשמישתא - מסרה ליחיד.

What happens to the mechitza? How extensive is the damage?

המאור הקטן מסכת עירובין דף ו עמוד א
מתני' רבי יהודה אומר אם היתה דרך הרבים מפסקתה יסלקנה לצדדין רבי יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרוייהו כאן הודיעך כחן של מחיצות ולעיל בגמרא אוקימנא לדר' אלעזר כאן וסבירא ליה והכא אוקימנא לדר' יוחנן כאן ולא סבירא ליה אלא רבי יוחנן כר' יהודה סבר לה דאמר אתו רבים ומבטלי מחיצתא ושתי מחיצות דאורייתא וירושלים אלמלא דלתותיה נעולות בלילה חייבין עליה משום רשות הרבים דאתו רבים ומבטלי מחיצתא משום דליכא אפילו שתי מחיצות לפי שהרבים בוקעין בה שתי וערב ולא היה בה אפילו מחיצה אחת שלא היו רבים בוקעים בה וחצר שהרבים נכנסין בזו ויוצאין בזו אם בוקעין בה שתי וערב לא הויה רשות היחיד לטלטולי בה משום דאתו רבים ומבטלי מחיצתא אפילו היכא דלא ניחא תשמישתיה כדבעא מיניה רחבה מרבה בתל המתלקט. וכל לחומרא חיישי' לדרבי יהודה משום דקאי ר' יוחנן בשיטתיה והא דמייתי' ראייה מדרבי יוחנן לפרש דברי חכמים בפירקא קמא דאמרי' וכי תימא בכך הוא דלא מיערבא הא בדלתות מיערבא והא א"ר יוחנן ירושלים אלמלא דלתותי' נעולות בלילה חייבין עליה משום רשות הרבים ה"ק מדר' יהודה נשמע לרבנן לאו א"ר יהודה כל היכא דליכא מחיצתא מעלייתא לא מהני דלתות עד שיהו נעולות ומה שהשיב ה"ר אפרים לומר דרשות הרבים לא מיערבא אפילו בדלתות נעולות אין נראין דבריו אלא כדברי הרי"ף ז"ל.

מלחמת ה' מסכת עירובין דף ו עמוד א
כתוב בספר המאור רבי יהודה אומר כו' וכל לחומרא חיישי' לדר' יהודה משום דקאי רבי יוחנן בשיטתיה וכו':

אמר הכותב אין דבריו בזה נכונים שאפילו בוקעין בהם שתי וערב לדברי האומר שתי מחיצות דאורייתא במקום המחיצות אינו חייב שאין הדברים מבטלין אלא המחיצה הפרוצה שלא נאמר בה לבוד מפני בקיעתן בפרצה כגון דיומדין שאנו צריכין לומר בהן רואין המחיצות כאילו מאריכות וסותמות זו לזו ובקיעה דרבים מפסקת בהן אבל שתי מחיצות זו כנגד זו במדינה אף על פי שיש באמצען פרצה שהרבים בוקעין בה שתי וערב א"א לשתי המחיצות להתבטל וכנגד העומד מכאן ומכאן אינו נעשה רשות הרבים לעולם שהרי שתי מחיצות גמורות הן ועומד מרובה על הפרוץ ואין צריכין לסתימת הפרצות אבל כנגד הפרוץ אם יש בו פלטיא רחב שש עשרה אמה על שש עשרה אמה אפשר שחייבין עליו אף על פי שאין תוך המבואות מכאן ומכאן אינו רשות הרבים מפני שתי מחיצות שלהן וזהו פלטיא גדולה האמורה בכ"מ ורבי יהודה מודה בה אבל בפחות מזה אין חייבין עליו לדברי רב יהודה וזה דבר ברור הוא והא דתניא בחצר שהרבים נכנסים בזו ויוצאים בזו רה"ר לשבת או שהיא סוברת שלש מחיצות דאורייתא או שבוקעין בה שתי וערב והיא פתוחה לרשות הרבים גמורה מכאן ומכאן ופרוץ מרובה על העומד שהרי על כרחנו אין צריכין לראות בה שתי מחיצות זו כנגד זו כאלו מאריכות וסותמות כגון פסי ביראות ובקיעת הרבים מפסקת בכך ואין לנו רשות הרבים לר' יהודה אלא כגון בקיעה מכאן ובקיעה מכאן ודרך הרבים שש עשרה אמה עוברת בינתים ואפשר שאפילו כפלטיא בתוך העיר כענין שפירשתי אבל טורח זה של בעל המאור למה וכי כל דבריו של ר' יהודה תלויין הן זה בזה אלא רבי יוחנן סבר לה כרבי יהודה דאתו רבים ומבטלי מחיצתא אבל בשתי מחיצות כרבנן סבר לה לפיכך ירושלים אלמלא דלתותיה נעולות בלילה חייבין עליה משום רשות הרבים לפי ששעריה מכוונין זה כנגד זה והוו להו דרבים כפרוצין במלואן במקום פתחים ברחב שש עשרה דאתו רבים ומבטלי למחיצות שעוברין בהן כרבי יהודה ואשתיירו להו שתי מחיצות דאינון רשות הרבים כרבנן ואלו היינו סבורין כדברי ר' יהודה בשתי מחיצות היינו מערבין רשות הרבים וכן מבואות המפולשים בלחי וקורה וכל מה שאנו מחמירין בהן להצריך לרשות הרבים

דלתות נעולות ולמבואות מפולשין צורת פתח או דלת כולהו אליבא דרבנן ור' יוחנן כרבנן סבירא ליה ולית דחייש לה לדר' יהודה בהא וכן דעת רבינו הגדול ז"ל שכתבה לדר' יוחנן בהלכות:

What are the public impacting when they barge through, are they undermining the mechitza, or the reshus hayachid?

חידושי הריטב"א מסכת עירובין פרק ב - עושין פסין [המתחיל בדף יז עמוד ב] אליבא דר' יוחנן דדלתות דוקא מצילות ירושלים מדין רשות הרבים הא לאו הכי (אין) [יש] להם דין רשות הרבים ואף על פי שיש שם במזרח ומערב פתחים גמורים לא חשיבא סתימא דאתו רבים ומבטלי מחיצתא, פי' לא שיבטלו מחיצות שלימות של צפון ודרום דהא אמאי, אלא שמפילין מחיצות שבמזרח ומערב כיון שבוקעין בהם תדיר דרך הפתחים וכאילו אין שם פתח ולא שום גפופי והיו פרוצין במלואם

חידושי הרשב"א מסכת עירובין דף כב עמוד א וקיי"ל כר' יוחנן ואף על גב דר' אלעזר תלמידו חלק עליו ואמר כאן הודיעוך וס"ל אין הלכה כתלמיד במקום הרב, ועוד דמדקמקשה מהא דר' יוחנן להדיא לעיל בפ"ק על ההיא ברייתא דכיצד מערבין רה"ר שמע מינה דהכין הלכתא, ומיהו הא דאמר ר' יוחנן דבקיעת הרבים מבטלת מחיצות הני מילי מחיצות העשויות ברשות הרבים ויש ביניהן רחב שש עשרה אמה ושפתחיו מכוונים זה כנגד זה שדומה לדגלי מדבר דכיון דבקעי בהו רבים אתיא בקיעת הרבים ומבטלת כח המחיצות והרי הוא רה"ר כמות שהיתה

